

**ARBETSMARKNADS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
BETÄNKANDE 11/2002 rd**

Regeringens proposition med förslag om godkännande av den konvention om arbetarskydd och arbetshygien i lantbruket som antagits vid den åttionionde Internationella arbetskonferensen samt till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 27 november 2002 en proposition med förslag om godkännande av den konvention om arbetarskydd och arbetshygien i lantbruket som antagits vid den åttionionde Internationella arbetskonferensen samt till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen (RP 250/2002 rd) till arbetsmarknads- och jämställdhetsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Liisa Saastamoinen, arbetsministeriet
- utvecklingschef Markus Pyykkönen, social- och hälsovårdsministeriet
- sektionschef Ilpo Mattila, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- arbetarskyddssekreterare Pirkko Heikura, Trä- och specialbranschernas förbund
- juridisk ombudsman Risto Tuominen, Företagarna i Finland.

PROPOSITIONEN

Internationella arbetsorganisationens (ILO) allmänna konferens, Internationella arbetskonferensen, antog år 2001 en konvention om arbetarskydd och arbetshygien i lantbruket samt en rekommendation i anknytning till den. Syftet med dem är att säkerställa att säkerhetsnivån på arbetsplatserna i lantbruket är sådan att arbetstagarnas hälsa och säkerhet inte äventyras i något som helst skede av arbetet. Konventionens centrala innehåll utgörs av den skyldighet att utar-

beta ett nationellt åtgärdsprogram för arbetarskydd och arbetshygien i lantbruket som åläggs medlemsstaterna och av skyldigheten att i de nationella lagarna skriva in hur åtgärdsprogrammet skall verkställas. Dessutom har konventionen bestämmelser om arbetsgivarens skyldigheter och ansvar beträffande säkerheten på arbetsplatsen, arbetstagarnas rätt att informeras och bli hörda, unga arbetstagares minimiålder, skyddet för kvinnliga arbetstagare samt tillfälligt anställ-

da och säsongarbetare samt arbetstagarnas sociala trygghet och arbetstiden. Vidare innehåller konventionen bestämmelser om säkerhet vid användning av maskiner, hantering och transport av varor, hantering av kemikalier, hantering av djur och skydd mot biologiska risker, byggande samt om sociala utrymmen och inkvartering för arbetstagarna.

Konventionen kompletteras av en rekommendation som bl.a. syftar till att ett skydd som är på samma nivå som i konventionen utsträcks till självständiga lantbruksföretagare som utför eget arbete.

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner konventionen och en lag om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen. Rekommendationen meddelas riksdagen för kännedom för att beaktas i det framtida lagstiftningsarbetet. Vår lagstiftning motsvarar kraven i konventionen, och följaktligen behövs inga lagstiftningsändringar om konventionen godkänns.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid samma tidpunkt som konventionen träder i kraft för Finlands vidkommande. Regeringen föreslår att det ges en förordning av republikens president om ikraftträdandet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering och med stöd av erhållen utredning finner utskottet propositionen behövlig och angelägen. Utskottet tillstyrker propositionen med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Utskottet konstaterar att konventionen om arbetarskydd och arbetshygien i lantbruket och den anknytande rekommendationen är angelägen med tanke på säkerheten och hälsan för dem som arbetar inom lantbruket. Av propositionens motivering framgår att lantbruket är en av de mest riskbenägna branscherna i världen vid sidan av bygg- och gruvarbetet samt fisket. ILO har bedömt att hälften av de 1,2 miljoner olycksfall i arbetet som registrerats i världen varje år inträffar inom lantbruket. Också i Finland hör lantbruket till de farligaste branscherna.

Vår arbetarskyddslagstiftning tillämpas i överensstämmelse med konventionen på arbete inom lantbruket som utförs i arbetsförhållande. Gårdarna är små och det är sällan utomstående arbetskraft anlitas. Men under de senaste åren har gårdarnas storlek ökat och samtidigt har det blivit vanligare att anställa arbetskraft.

Olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar är fortfarande mycket frekventa inom lantbruket. Särskilt viktigt är det att värna om unga arbets-

tagares säkerhet. Konventionen ålägger arbetsgivaren att instruera anställda och övervaka att unga arbetstagare inte anlitas för arbeten som kan medföra särskild risk för olycksfall eller men för hälsan. I lantbruket är arbetet ofta säsongbetonat och utförs med tillfällig arbetskraft. Det är viktigt att tillfälligt anställda och säsongarbetare får ett bättre skydd för säkerhet och hälsa. Det är också viktigt att se till att maskiner används rätt och att service utförs i tid enligt anvisningar så att de fungerar som de skall.

Konventionen kräver en mer omfattande och grundligare kontroll från myndigheternas sida. Utskottet understryker att statsmaktens uppgift är att se till att arbetarskyddsmyndigheterna förfogar över adekvata resurser för att övervaka säkerheten och hälsan också på små arbetsplatser.

Enligt propositionens motivering meddelas den rekommendation som kompletterar konventionen riksdagen för kännedom för att, i den utsträckning det är möjligt och ändamålsenligt, beaktas i det framtida lagstiftningsarbetet. Utskottet föreslår att klämman om rekommendationen ändras utifrån motiveringstexten. Samtidigt föreslår utskottet en lagteknisk ändring i 2 § i lagförslaget. Ändringen påverkar inte den svenska texten.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår arbetsmarknads- och jämställdhetsutskottet

att riksdagen godkänner Internationella arbetsorganisationens konvention nr 184 om arbetarskydd och arbetshygien i lantbruket, som antogs den 21 juni 2001 vid (utesl) Internationella arbetskonferensen i Genève, och

*att (utesl) **Internationella arbetsorganisationens rekommendation nr 192 om arbetarskydd och arbetshygien i lantbruket, som antogs den 21 juni 2001 vid (utesl) Internationella arbetskonferensen i Genève, beaktas i det framtida lagstiftningsarbetet i den utsträckning***

det är möjligt och ändamålsenligt, samt

*att lagförslaget i övrigt godkänns enligt propositionen men 2 § med en ändring i den finska lagtexten (**Utskottets ändringsförslag**).*

Utskottets ändringsförslag

2 §

(Som i RP. Utskottets ändringsförslag påverkar inte den svenska texten)

Helsingfors den 10 december 2002

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
medl. Tuula Haatainen /sd
Pertti Hemmilä /saml
Leea Hiltunen /kd
Anne Holmlund /saml
Kyösti Karjula /cent
Esa Lahtela /sd

Pertti Mäki-Hakola /saml
Håkan Nordman /sv
Pirkko Peltomo /sd
Tero Rönkä /sd
Osmo Soininvaara /gröna (delvis)
Jaana Ylä-Mononen /cent
ers. Matti Kangas /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Ritva Bäckström.